

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH

Kod przedmiotu		
Kierunek		Pedagogika, II stopień Moduł: WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA
Profil kształcenia		Praktyczny
Semestr		3
Rodzaj praktyk kierunkowa- pogłębiająca		praktyki zawodowe – praktyka kierunkowa pogłębiająca
Opiekun praktyk		dr Teresa Janicka-Panek, prof. PUSB
Tryb studiów (studia stacjonarne, studia niestacjonarne)		studia niestacjonarne

Cele praktyk (ogólne i szczegółowe)

Celem praktyk zawodowych jest zapoznanie studenta ze specyfiką przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w której jest realizowana praktyka, w szczególności z działaniami edukacyjnymi, terapeutycznymi i opiekuńczo-wychowawczymi, organizacją pracy, zakresami zadań pracowników, uczestnikami procesów pedagogicznych oraz rodzajem prowadzonej dokumentacji. Praktyki służą także zgłębieniu wiedzy o specyfice edukacji włączającej dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zasadach zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi.

Cele ogólne:

1. Pogłębienie umiejętności zdobytych przez studenta w czasie studiów oraz pierwszej praktyki a także nabycie nowych umiejętności poprzez praktyczne rozwiązywanie rzeczywistych zadań zawodowych z zakresu edukacji włączającej oraz wspomaganie dziecka w rozwoju.
2. Pogłębianie kompetencji zawodowych poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z zakresem edukacji włączającej i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z praktyką.
3. Wzbogacenie umiejętności i zachowań potrzebnych w środowisku pracy; praca w zespole, należyty stosunek do pracy i innych współuczestników, z którymi praca jest wykonywana.
4. Poszerzenie doświadczeń związanych z organizacją i funkcjonowaniem instytucji oraz stanowisk związanych z realizacją zadań bezpośrednio powiązanych z pracą terapeutyczną, pedagogiczną, dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą oraz organizacyjną.
5. Gromadzenie danych na temat warsztatu pracy przyszłego terapeuty, w zakresie

wyposażenia technicznego, technologicznego i informatycznego szkół/placówek oświatowych, realizujących edukację włączającą.

6. Pogłębienie znajomości sposobów prowadzenia dokumentacji w szkole/placówce systemu oświaty, w których realizowana jest edukacja włączająca lub/i wspomaganie w rozwoju.
7. Dalsze poznawanie środowiska zawodowego, zasad etyki zawodowej, holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do podmiotów, uczestniczących w procesie realizacji praktyk zawodowych.
8. Zdobywanie dodatkowego doświadczenia związanego z pracą terapeutyczną, dydaktyczno-wychowawczą oraz opiekuńczą terapeuty/nauczyciela/opiekuna/wychowawcy/ i konfrontowanie nabytej wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną i społeczną.
9. Dalsze przygotowanie do samodzielnej pracy na stanowisku nauczyciela terapeuty oraz do podejmowania decyzji w zakresie edukacji włączającej i wspomagania w rozwoju.
10. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za realizację zadań podejmowanych podczas odbywania praktyki zawodowej.

Cele szczegółowe:

1. Pogłębienie znajomości podstaw prawnych i specyfiki funkcjonowania szkół/placówek systemu oświaty w zakresie edukacji włączającej i wczesnego wspomagania dziecka w rozwoju.
2. Kontynuowanie procesu zapoznawania studentów z zagadnieniami dotyczącymi szkół/placówek systemu oświaty oraz ze znaczeniem diagnozy jednostki, grupy, środowiska w planowaniu pracy terapeutycznej, dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.
3. Dalsze gromadzenie doświadczeń związanych z pracą terapeutyczną, dydaktyczną, wychowawczo-opiekuńczą; konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu pedagogiki i pedagogiki specjalnej oraz edukacji włączającej z praktyką pedagogiczną.
4. Wnikliwe obserwowanie i interpretowanie indywidualnych potrzeb dzieci oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, projektowanie spersonalizowanych sposobów rozwiązywania problemów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych poprzez wspomaganie rozwoju wychowanków.
5. Obserwowanie, asystowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych, dydaktycznych, wychowawczo-opiekuńczych w szkole/placówce opiekuńczej z wykorzystaniem zdobytej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej.
6. Odpowiedzialne i pogłębione przygotowywanie się do prowadzenia zajęć terapeutycznych oraz organizowania edukacji włączającej w szkole/placówce systemu oświaty oraz ich dokumentowanie.
7. Wzbogacanie umiejętności pracy z dziećmi/uczniami/wychowankami/podopiecznymi, wymagającymi specjalnej troski i stosowania spersonalizowanych programów wspomagania rozwoju, zróżnicowanych metod oraz form pracy i pomocy dydaktycznych.

Opis efektów uczenia się uzyskiwanych przez uczestnika studiów w ramach praktyk

<p>OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ</p>		<p>SYMBOL PRK (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)</p>
<p>WIEDZA</p>		
<p>Student zna i rozumie</p>		
<p>1</p>	<p>w stopniu pogłębionym podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty, w szczególności działania edukacyjne, terapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji; specyfikę edukacji włączającej dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;</p>	<p>PED2_W01</p>
<p>2</p>	<p>w szerszym zakresie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia, socjalizacji ; w tym pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej; specjalne potrzeby edukacyjne oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;</p>	<p>PED2_W02</p>
<p>3</p>	<p>w stopniu pogłębionym zakresy pedagogiki specjalnej;</p>	<p>PED2_W03</p>
<p>4</p>	<p>konceptje rehabilitacji, edukacji, resocjalizacji i terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów;</p>	<p>PED2_W04</p>
<p>5</p>	<p>zasady i normy etyczne obowiązujące w zakresie rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji; zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole lub placówce systemu oświaty i poza nimi.</p>	<p>PED2_W15</p>
<p>6</p>	<p>współczesne podejście do problemów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wynikające z niego nowe formy edukacji, w tym integracyjna i włączająca;</p>	<p>PED2_W12 PED2_W13</p>
<p>7</p>	<p>system kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia powszechnego;</p>	<p>PED2_W07</p>
<p>8</p>	<p>organizację i metodyki kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modele współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, oraz modele indywidualizacji lekcji, efektywne strategie nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć;</p>	<p>PED2_W07 PED2_W08</p>
<p>9</p>	<p>merytoryczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej;</p>	<p>PED2 PED2_W15_W07 PED2_W08</p>
<p>1 0</p>	<p>podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady efektywnego posługiwania się narządem mowy;</p>	<p>PED2_W07 PED2_W12</p>
<p>1 1</p>	<p>procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;</p>	<p>PED2_W07 PED2_W08 PED2_W12</p>
<p>1 2</p>	<p>zasady udzielania pierwszej pomocy;</p>	<p>PED2_W13</p>
<p>1 3</p>	<p>zasady ochrony własności intelektualnej.</p>	<p>PED2_W14 PED2_W15</p>

UMIEJĘTNOŚCI

Student potrafi		
1	wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizy problemów rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych; w tym zaobserwować funkcjonowanie dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i nauczyciela w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty;	PED2_U01 PED2_U04
2	rozpoznawać i interpretować zjawiska społeczne, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej, dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych oraz medycznych i nauk o zdrowiu; w tym dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych z zakresu edukacji włączającej.	PED2_U01 PED2_U03
3	wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	PED2_U08
4	wykorzystywać na podstawowym poziomie wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania zachowań, procesów i zjawisk w obszarze rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji;	PED2_U08
5	przewodzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz wykorzystywać zasady i metody indywidualnego projektowania zajęć;	PED2_U11 PED2_U13
6	wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	PED2_U11 PED2_U13
7	pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami uczniów;	PED2_U14 PED2_U15
8	analizować własne działania pedagogiczne, dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i rehabilitacyjne, wskazywać obszary wymagające modyfikacji, eksperymentowania i wdrażania działań innowacyjnych;	PED2_U19
9	projektować i prowadzić zajęcia oraz dokonywać ich ewaluacji – zgodnie z wybranym zakresem pedagogiki specjalnej;	PED2_U05
10	poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz poprawnie i adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się specjalistyczną terminologią;	PED2_U12 PED2_U16
11	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;	PED2_U16
12	udzielać pierwszej pomocy;	PED2_U11 PED2_U13
13	samodzielnie rozwijać wiedzę oraz umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii;	PED2_U17 PED2_U18
KOMPETENCJ SPOŁECZNE		
Student jest gotów do		
1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego	PED2_K11 PED2_K09

	człowieka;	
2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami uczniów, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;	PED2_K10 PED2_K11
3	komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne;	PED2_K06 PED2_K10
4	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;	PED2_K01 PED2_K09
5	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej; skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu pogłębiania swojej wiedzy.	PED2_K11

Miejsce odbywania praktyk

Miejsce odbywania praktyk:

1. szkoła podstawowa; w tym: specjalna, integracyjna,
2. placówki systemu oświaty,
3. poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

Wskazane elementy infrastrukturalne oraz elementy wyposażenia, w jakie musi być wyposażone

miejsce odbywania praktyk:

1. W zespołach uczniowskich w szkołach podstawowych, placówkach systemu oświaty, placówkach opiekuńczo-wychowawczych (np. ośrodkach szkolno-wychowawczych), w których znajdują się uczniowie/wychowankowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymagający wspomaganie w rozwoju.
2. Szkoły/placówki systemu oświaty posiadają wyposażenie/infrastrukturę (pomoce dydaktyczne, urządzenia techniczne, tablice interaktywne, pakiety edukacyjne i inne media, aranżację przestrzeni edukacyjnej), które umożliwia realizację efektów zawartych w podstawie programowej, w spersonalizowanych programach, np. IPET .
3. Pomieszczenie i stanowisko pracy umożliwiające opracowywanie dokumentacji służącej realizacji praktyki oraz jej weryfikację przez zakładowego opiekuna praktyki, a także służące konsultacjom z opiekunem w zakresie przebiegu praktyki i trudności, które ewentualnie pojawiają się w trakcie jej przebiegu.
4. Dostęp do dokumentacji szkolnej; w tym regulującej pracę w szkołach/ placówkach systemu oświaty, w celu jej poznania, analizy, wykorzystania w planowaniu procesu terapeutycznego, dydaktyczno-wychowawczego, opiekuńczego i profilaktycznego.

Weryfikacja efektów uczenia się oraz sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa

1. Analiza i ocena *Dziennika praktyk*, odzwierciedlającego przebieg realizacji zadań, potwierdzonych przez opiekuna praktyki w szkole/ placówce systemu oświaty.
2. Analiza i ocena jakości zapisów, dot. obserwowania/asystowania lub/i prowadzenia zajęć, refleksji własnych studenta, wyników ewaluacji (autoewaluacji) oraz wniosków.
3. Analiza przedłożonego przez studenta po praktykach *portfolio*, zawierającego minimum 3

wybrane narzędzia diagnozy (inne niż przedłożone podczas pierwszej praktyki), 3 sprawozdania w formie konspektów poobserwacyjnych zajęć terapeutycznych z refleksją własną i wnioskami), 3 autorskie konspekty zajęć terapeutycznych wykorzystane w placówce, przygotowywane pomoce i inne materiały metodyczne, notatki własne z obserwacji pracy pedagogicznej, np. pracy zespołów ds. organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i innych, **analizy dokumentów np. IPET**); *Opinii zakładowego opiekuna praktyki, Sprawozdania z praktyk.*

WIEDZA - obserwacja aktywności studenta podczas przygotowywania się do odbycia kolejnej praktyki, ocena zapisów w dziennikach praktyk, konsultacje indywidualne lub/i grupowe, uzasadnianie swoich propozycji metodycznych literaturą z zakresu pedagogiki specjalnej, dane z ewaluacji (autoewaluacji) zajęć, wykonanych przez studenta.

UMIEJĘTNOŚCI - obserwacja umiejętności studenta podczas planowania zajęć, analiza zapisów w dziennikach praktyk, konsultacje indywidualne lub/i grupowe nt jakości obserwowanych oraz prowadzonych zajęć, sposobu dokumentowania obserwowanych i prowadzonych zajęć/zajęć z asystenturą, przygotowywanie pomocy dydaktycznych, dobór i stosowanie metod, form kształcenia, dane z samooceny oraz ewaluacji zajęć. Analiza umiejętności pisemnego i metodycznego przygotowania się do obserwacji lub/i prowadzenia wspomaganiania, odzwierciedlone w portfolio. Obserwacja umiejętności planowania, prowadzenia i oceniania procesu terapeutycznego;

KOMPETENCJE SPOŁECZNE - obserwacja pracy studenta w trakcie zajęć i realizacji zadań, wykazanie się konkretnymi kompetencjami społecznymi w trakcie realizacji konkretnego IPET, projektu wspomaganiania, podanie w *Dzienniku praktyk* lub/i *Sprawozdaniu* specjalistów oraz nazw instytucji i zakresu pomocy, z których student skorzystał podczas odbywania praktyk, informacja zwrotna z ewaluacji, interpretacja ocen i wniosków wystawionych przez szkołę/placówkę oświatową. Analiza oceny i opinii opiekuna praktyk z ramienia szkoły/placówki oświatowej; analiza osiągnięcia przez studenta efektów przypisanych praktykom zawodowym, zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli.

OCENA DZ x 0,6

Ocena końcowa z praktyk jest ŚREDNIĄ WAŻONĄ obliczoną według następującego wzoru:

OCENA KOŃCOWA = DZ x 0,6 + Dok x 0,4

- DZ – dziennik praktyk wraz z portfolio, sprawozdaniem i opinią zakładowego opiekuna praktyk, przebieg praktyk
- Dok – jakość dokumentów wchodzących w skład portfolio i innych załączników

Skala ocen:

bardzo dobry (5)

dobry plus (4,5)

dobry (4)

dostateczny plus (3,5)

dostateczny (3)

niedostateczny (2)

Ocena ustalana będzie na podstawie następującej skali:

poniżej 55.00 % - ocena 2

55.00 % i więcej - ocena 3

60.00 % i więcej - ocena 3,5

70.00 % i więcej - ocena 4

80.00 % i więcej - ocena 4,5

90.00 % i więcej - ocena 5.

Nakład pracy uczestnika studiów (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	STAC.	NIESTAC.
Forma nakładu pracy uczestnika studiów		
1. Udział w zajęciach teoretycznych – wykłady (zgodnie z planem studiów)	-	-
2. Udział w zajęciach praktycznych – pogłębiona analiza dokumentacji placówki, analiza podstaw prawnych	-	110

organizowania wspomaganie oraz pomocy-psychologiczno-pedagogicznej, przygotowanie się do obserwacji/asystowania i prowadzenia zajęć terapeutycznych itp. (zgodnie z planem studiów i programem praktyk: ramowym i szczegółowym, dostosowanym do rodzaju praktyki)		
3. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (1+2)	-	110
4. Praca własna (np. czytanie literatury z zakresu pedagogiki specjalnej, edukacji włączającej, psychologii, wychowania, opieki, terapii pedagogicznej i profilaktyki, pogłębiona i wielokierunkowa analiza czasopism pedagogicznych, podstawy programowej, programów nauczania, przewodników metodycznych, projektów zajęć, IPET, diagnoz, orzeczeń i opinii pp-p a także stron www instytucji, zajmujących się kształceniem integracyjnym, specjalnym, wychowaniem, terapią, profilaktyką i opieką, wspomaganie rozwoju; analiza przepisów prawa zewnętrznego oraz wewnętrznego szkół/placówek oświatowych, przygotowywanie materiałów metodycznych z zakresu terapii pedagogicznej i wczesnego wspomaganie na zajęcia specjalistyczne (opracowywanie IPET, refleksyjne pisanie konspektów/scenariuszy/projektów zajęć), ewaluacja, analiza i uzasadnianie wniosków, rekomendacje dla dalszego doskonalenia i inne).	-	-
Sumaryczne obciążenie pracą uczestnika studiów (h):	-	100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów – „ECTS ” w siatce):	-	4
Uwagi		